Organi Komiteti markaziji partijaji
komunistiji (ʙ) Uzʙekiston

Орган Центрального комитета коммунистической партии (б)Узбекистана

На местно-еврейском языке

Proletarhoji tamomi dunjo, jak şavetonl

BAJROQI MIHNAT

APREL
6
Seşamʙe
soli 1937
№ 74 (1845)

MO ONRO FAROMŪŞ NAMEKUNEM!

Dar soli 1918-um imperialisthoji oni az raviši zafaronaji Inqiloʙi urgi sotsialistiji Rosija ʙetoqat agi, harakat karda ʙudand, ki o ʙo imperialisthoji mamlakat ji digar, pangoli darandaji xudro Şarqi Dur zanand. Odamkuşiji r kontoraji japoniji dar Vladivos ʙudagi «Isido» şuda guzaştagiro, onro 4-umi apreli soli 1918-um onho ʙa maqsadi iqvoandozi kar ʙudand, xudi japonho ʙaroji ʙa hadi Şarqi Duri respuʙlikaji çu ni soveti huçumi aslahanok kar n «saʙaʙ» kunondand.

Partizanhoji surxi naqz silohpūş ʙudagi ʙo armijahoji dojimiji interventhoji japon va laşkarhoji ʙelogvardejtsiji ʙo texnikaji navtarini iji interventhoji xoriçi taamin da şudagi du soli ozod gūştini rezi ʙurdand.

Dar daslovi soli 1920-um, ʙaədi cakovcigi va interventhoro toru r kardani armijaji surx otrjadho qahramoni partizani, ki ʙa onho rtijaji ʙolşeviki rahʙari mekard, rhoji Şarqi Durro puşt ʙa puşt ʙand dan giriftand. Laşkarhoji ʙelogvar tsi tika-tika karda şudand. Interventho Şarqi Durro partofta raf d. Mihnatkaşhoji muzofot ozod andahoji xud—otrjadhoji taərif i partizanhoji surxro ʙo şodiji on peşvoz giriftand.

Amo interventhoji japon dar za i Şarqi Dur harakathoji xunre xudro ʙas nakardand. Az marti 1920-um dar Vladivostok furo dani desanthoji navi japoni sar . Ba huçumi nav tajori dida is a, japonho durustak harakat me dand, ki maqsadhoji zeridastku xudro rust karda, huşjoriji arhoji inqiloʙiro pūşonand.

Dujumi apreli soli 1920-um ko ndovaniji japoni ʙo hukumati tinaji Primorje guftu-şunidi oni guzarond. Rūzi 4-umi aprel nomaji peşaki ʙa dast darovar şuda ʙud, ki dast monda şudani ʙa 5-umi aprel monda şuda ʙud. o şaʙi 5-umi aprel dar Vladivos k havlisūzoni, kuşo-kuşi, talaju nkuniho sar şudand. Intervent i japon musaxar kardani Şarqi rro ʙoz sar kardand. Onho qariʙ jak vaqt dar Vladivostok, Ni k-Ussurijsk, Xaʙarovsk, Şkoto Razdolnij, Spask, Posijet va şahru qişloqhoji digari Primor va Priamurje harakat kardand.

Zeridastkunandahoji japon ʙo xun mast şuda xalqi orom—kasalho, pirho, ʙacahoro vahşijona mekuştand. Onho ʙa heç kas rahm namexūrdand. Dar Xaʙarovsk japonho kazarmaji dar onço askarhoji kasal va jerador ʙudagiro sūzonda ʙudand. Har odamī az on ʙinoji sūxta istodagi meʙurojam gufta harakat mekardagiro japonho dastahoji miltiq qati onhoro ʙoz ʙa on ʙino zada medarovardand.

Interventho kasalxonaji şahri Xaʙarovskro ʙa taki ūq giriftand, havlihoji xalqi oromro sūzonda, tala u tolon mekardand, ʙa nomusi zanho merasidand.

Osi nahrhoji Sujfun va Amur az xuni partizanho va xalqi orom surx şuda ʙud. Hazorho kuşta şudagihoju jerador şudagiho, şahrhoju qişloqhoji talaju-tolon karda şudagi, ʙadho ʙinohoji sūxtagi—natiçaji xunini 4—5-umi apreli soli 1920-um iqvogarona huçum kardani imperialisthoji japon haminxel ʙud.

Harʙihoji japon dar Zaʙajkal va Primorje korhoji xunreziji xudro ʙoz du sol davom dodand. Dar soli 1922-um otrjadhoji qahramoni partizanho va askarhoji armijaji xalqiji inqiloʙi ʙoqimondahoji oxirini musaxarkunandaho va ʙelogvardejtsahoro ʙa darjoji Japon ʙoqiʙ partofta, zamini sovetiro jakʙumra az interventho toza kardand.

«...Xuni ʙisjori odamhoji mo rextagi, ʙa ʙehudageş naraft...» (Stalin).

Şarqi Duri soveti, misli tamomi Itifoqi Sovetiji mo sol ʙa sol ʙoz ham ʙaquvattar va zūrtar şuda istodast. Muzofoti Şarqi Durro hamaji mihnatkaşhoji vatani mo xelo dūst medorand. Xalqhoji mamlakati mo korhoji laəinonaju xunreziji musaxarkunandahoji japon dar Şarqi Dur kardagiro hargiz faromūş namekunand.

Vaqte ki planhoji ʙadhajʙati ʙandithoji trotskistiji ʙijati Primorje va Priamurro ʙa Japonija furūxtan doştagi rūjikor şudand, xaşmu qazaʙi xalqi mo xelo ʙuzurg ʙud.

Xalqi soveti muzofoti Şarqi Durro ʙa qaləaji dastnorase gardondagijast, ki kase ki ʙa sarhadhoji vatani mo dastdarozi kardani şavad, ʙa on qaləa xūrda tika-tika meşavad.

KAMBUDIHOJI KORI PARTIJAGIRO BARTARAF KAPDA ŞAVAD

Dar Circiqstroj maçlisi partijagiji aji ʙinokori se rūz davom kard. Maçlisi mazkur qarorhoji Plenumi K VKP(ʙ)ro kor karda ʙaromad. r ʙosati qarorhoji Plenum cleni K KP(ʙ)Uz rafiq Karimūv dok kard.

Ba muzokira ʙaromadagiho az par rad karda şudani xijonatciho— xarin va Rikūvro ʙa jak avoz aqul donistand.

Ba suxan ʙaromadagiho kamʙu oji çidiji ʙa kori taşkiloti parti iji Circiqstroj ʙudagi, cunonci ʙa qi qūpalona vajron karda şudani okratijaji doxili-partijagi, tan va xudtanqidi ʙolşeviki, xuşo dgūji, ʙojilacigi, nazdikʙiniji si i va xotirçaməiji ʙudagiro rūji r kardand. Huşjoriji ʙokifojaji taşkilot ʙudagi ʙa hamin ʙojid dast, ki komunisthoji Circiqstroj mani xalq, majli rostci Rozit va iqhoji laəini ūro ʙasarvaqtaş karda ʙatavonistin.

a dasti saʙuki sekretari soʙiqi miteti partijagi Kalistratūv, ki z ʙoloji huşjoriji ʙolşevikiro gum danaş va partijaro fireʙ dodanaş partija rad karda şudagi hast, ʙunjodijat «teorijaji» pūsidaji o az past tanqid kardan mumkin udan, hukmron ʙudast.

ar ʙaəze taşkilothoji istidoji zer da şudani xudtanqidkuni hole ʙarham zada naşudast. Partorg i ucastokhoji jakum va dujumi rivatsija—Muller va Grişkūv, na ikiçūʙaji mexanizatsija—Kuşnir ʙoloji ū Veselovskij tanqidi ra ʙkoro ʙo muqoʙilijati zūr peşvoz girand.

ar Circiqstroj az soli 1933-um in çonin sekretari komiteti par gi 6 karat digar karda şudagi t. Beştarini onho az tarafi maç partijagiji hamaji ʙinokori ʙaəd jakcand mahi kor kardanaşon tas karda şuda ʙudin.

ojilacigi va xuşomadgūji ham z rəsakan karda naşudin. Par i xoçagiji rahi ohani Tereşcen kandidati partija, nacalniki xo ji rahi ohani Zukūv va rajisi miteti raʙocigi Kuguşcev, ʙaçoji ji natiçahoji ʙadi az zararʙijo ho mondagiro ʙarham zadan kor ʙurdan jakdigareşonro ʙa stazaʙūvciho doxil kunonda, raithoji xudaşonro dar korxonaho tin.

kretari partkom rafiq Podoljan ʙa muzokira ʙaromada, rahʙariji az tarafi TsK KP(ʙ)Uz ʙa taşkiloti Circiqstroj şudagiro tanqid kard. Ū cunin guft:—Banazdiki ʙa nazdi mo instruktori şūʙaji propagandaji Komiteti Markaziji partijaji Ūzʙekiston rafiq Xodko omada ʙud. Ū ʙa tezi rū-rūjaki ʙo ahvoli taəlimi partijagi oşno şuda, dar ʙunjodijat hamegi jak rūz şişta, ʙa Toşkand raft. Ū ʙa taşkilothoji istidojiji partijagi heç jak jordami əamali ʙarasond.

Instruktori partkom rafiq Ovcinnikūv cunin guft:—Dar taşkiloti mo propaganda va taşviqoti partijagi xele ʙad taşkil doda şudagi hast. Jak qismi clenho va kandidathoji partija ʙa taəlimi partijagi davomat namekunand, taəlimi aktivi partijagi taşkil doda naşudast. Aktivi partijagi va, xususan, instruktorhoji partkom ʙaroji daraçaji sijosiji xudro ʙaland kardan xele kam kor mekunand. Ba nazdi partkom seminarho va konsultatsijahoji ʙa propagandistho jordam medodagi taşkil doda naşudin.

— Dar ʙaəze taşkilothoji istidojiji partijagi ʙa masalaji ʙa partija va ʙa grupaji socuvstvujuşciho qaʙul kardan nazari çidi namekunand. Dar taşkilotiji partijagiji ucastoki dujumi derivatsija ʙa safi socuvstvujuşciho pisari kulaki zavodi ravqan doştagi, ki ū az taşkiloti partijagi ʙaromadi içtimoəeşro pinhon karda va dokumenthoji durūqu soxta ovardast, qaʙul kardin. Dar jak qator taşkilotho peş az dokumenthoro tartiʙ dodan ʙa safi grupaji socuvstvujuşciho qaʙul kardin. Taşkilothoji partijagi odamhoro mukamal sançida nameʙurojand.

Prokuror rafiq Kovalcuk dar suxani xud dar ʙoloji ʙad kor kardani gorsovet istoda guzaşt.

— Maʙro ʙa prezidiumi gorsovet ʙo usuli koptatsija guzarondand,—guft rafiq Kovalcuk.—Clenhoji gorsovet jak ʙor ham ʙa peşi sajlovkunandahoji xud hisoʙot nadodin. Dar gorsovet arizahoji mihnatkaşho mahmah ʙosançida memonad.

Dar qarori maçlisi partijagiji Circiqstroj qaʙul kardagi, qarori Plenumi TsK VKP(ʙ) maəqul jofta şud va taşkilothoji istidojiji partijagiro voçiʙ karda şud, ki kori xudro muvofiqi in qarorhoji taarixi az nav sozand.

(UzTAG).

SOHIBFIKRI BUZURGTARIN

Imrūz mamlakati mo 125 solagiji tavalud şudani navisanda **Aleksandr Ivanovic Gertsen**ro nişon doda meguzarad. Az rūji fikri Lenin Gertsen «dar inqiloʙi rusiro tajor kardan roli ʙuzurg ʙozi kardagi hast».

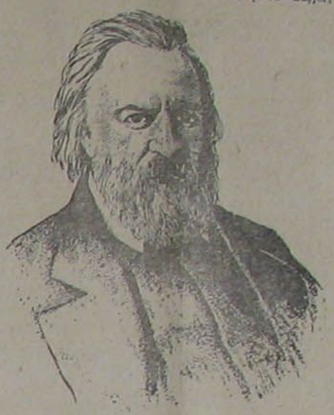

Gertsen dar soli 1812-um dar əojilaji pomeşciki ʙadavlati Maskov tavalud şuda ʙud. Ū hanuz az qadri çuvoni ʙa ahvoli vazmin ʙudani dehqonhoji krepostnoji rusro fahmida girifta ʙud. Ū halakaj hamun vaqt dida ʙud, ki dvorjanhoji ʙa sari hokimijat istodagi, odamhoji xuşku xoli va saxt hastand.

Hanuz dar solhoji student ʙuda taəlim girifta istodani xud, Gertsen duşmani davroni podşohi va huquqi krepostnoji ʙud. Baədi universitetro tamom kardan Gertsen az tarafi hokimijati podşohi cand karat ʙa ʙurcakhoji durdasti Rosija ʙadarqa karda meşavad. Ba ū dar oxir az tahqiqkuniho rust şuda, ʙa xoriça raftan mujasar meşavad.

Dar hamin vaqt, dar Ƣarʙ, dar mamlakathoji çudogona jak qator inqiloʙ meguzarad va hamaji onho ʙo zafar joftani reaktsija tamom meşavand. Gertsen dar davri kalta pessimizmro his mekunad. Amo ʙaədi andak vaqti in ūro az sari nav ʙa tezi qati sarnagun şudani davroni ʙurƶuazi ʙovari doştan dar ʙaraş megirad. Gertsen hamun vaqt cunin navista ʙud: «Man əaniq ʙoʙud şudani Jevropaji kūhnaro dida istodim, soxti hoziraji gosudarstvogi ʙa tahti protest kardani sotsializm ʙa past qaltida istodast».

Gertsen dar xoriça «Kolokol» guftagi gazetaji inqiloʙi naşr karda ʙurovardanro sar mekunad. Ū dar gazetaji xud haminxel materialhoro çoj medihad, ki onhoro tsenzuraji podşohiji Rosija hargiz rah namedod. Gertsen ʙa tamomi əolam foş karda ʙud, ki davroni podşohiji Rosija faqat ʙa vositaji kaltak va qamcin nigoh doşta şuda istodast. Lenin «xizmati ʙuzurgi» Gertsenro dar in medid, ki Gertsen «ʙajroqi ʙuzurgi gūştinro avalin ʙa vositaji ʙo suxani ozodi rusi ʙa əoma muroçiəat kardan ʙardoştagi meʙoşad». Va dar mudati cil sol Gertsen in əamalijoti əaloji xudro davom dod, jaəne ʙaroji inqiloʙ taşviqot mekard, ʙa muqoʙili çaʙru sitamrasoni protest mekard.

Dar soli 1870-um Gertsen vafot joft va dar Frantsija gūronda şud.

Ba jod ovardan darkorast, ki Gertsen az davraji pomeşcikho ʙeromada ʙud, ū dar soli 1847-um az Rosija rafta, digar ʙa vatani xud ʙargaşta naomada ʙud. In ʙaroji hamaji quvati xalqi inqiloʙiji rusro didan ʙa ū imkonijat nadoda ʙud. Rūzhoji zindagoniji Gertsen—rūzhoji reaktsijaji saxt ʙudand va ʙo vuçudi hamin ū az davraji xud ʙalandtar ʙaromada, çihati ʙaromadi xud ʙorin ʙuda, demokrat şuda tavonist. Hokimhoji hamunvaqtaji Rosijaro Gertsen dalerona «şajkaji qaraqciho va laəinho» gufta nom meʙurd.

Saʙaʙ cist, ki Gertsen dar dojirahoji tangi Rosijaji krepostnoji «ʙa haminxel ʙalandi ʙaromada, ʙa daraçaji sohiʙfikrhoji ʙuzurgtarini ajomi xud rasida tavonist?» (Lenin). Ba in odami seraəql va huşjor, əilmi cuqur doştani Gertsen madad rasonda ʙud. Az rūji guftori Maksim Gorkij «Əaqli ū—əaqli çihati quvat xele zūr hast, hamcunin zaʙoni ū çihati xuşrūji va toʙiş xele zūr meʙoşad».

Faqat afsūs xūrdan darkorast, ki az asarhoji Gertsen ʙa zaʙoni jahudihoji mahali to ʙa alvaq jagon ciz tarçima karda naşudast.

Gertsen navisandaji talantnok ʙud. Ū ʙa mo «Ki gunahkorast» guftagi romani nomdori xud, povesti «Aqaji xuşxaʙari duzd» va ʙisjor hikojahoro mondagi hast. Dar hamaji asarhoji xud, dar maqolahoji puʙlitsisti, dar romanho va hikojaho Gertsen gūştinʙari otaşini huquqhoji odam va duşmani ʙa şavqi ekspoatatsijakuni şuda harakat mekunad.

Ba nazdiki ʙo naşri nav va purra karda şuda ʙa zaʙoni rusi ʙo sarlavhaji «Guzaşta va andeşa» guftagi ʙa jodovarihoji aəloji Gertsen meʙurojand. In asari Gertsen az cand kitoʙho əiʙorat hast. Amo on cunon aəlo va şavqnok navista şudagi hast, ki onro gaştaju ʙargaşta ʙo interesi ʙuzurg xondani odam meʙijojad.

Gertsen zindagoniji duru daroz va şavqnok guzarondagi hast. Ū ʙisjor safar karda, ʙurcakhoji ʙisjori zamin, odamho va mamlakathoro didagi hast. Ū nazari tezi ozmojişkuni doşt va az inço ʙahoji ʙuzurg doştani asari ʙa jodovarihoji Gertsen ʙojad ravşan ʙoşad.

Asari «Guzaşta va andeşa» cand dahiho sol zindagoniji navisanda va inqiloʙciro dar ʙaraş megirad. Ū dar onho surathoji ustodona kaşida şudagiji odamhoro medihad, ū fakthoji ʙisjorero nişon medihad, ki on faktho ʙa hamaji zindagoni va ʙa hamaji soxti Rosijaji podşohi xarakteristika medihand.

Dar asari ʙa jodovarihoji Gertsen ʙisjor tiphoji raqəatgardoni Rosijaji kūhnaro nişon doda şudagi meʙoşad, amo ū ʙisjor oʙrazhoji ravşani inqiloʙcihoji to dami murdani xud ʙaroji ʙekʙaxti va ozodiji xalq gūştin giriftagiro ham nişon medihad.

«Odamhoji davri ojanda hamaji vohima, hamaji tarafi taragikiji istuqomati moro mefahmand-mi, ʙa on ʙaho medihand-mi?»—gufta jak vaqte Gertsen haminxel pursida ʙud. Dar rūzhoji mo vaqte omad, ki hamaji vohimaji tartiʙhoji podşohiji Rosija ravşantar şuda mond. Dar ajomi xud mo az hamaji odamhoji peştar dida zijodtar roli ʙuzurgi Gertsen dar taraqijoti fikri inqiloʙiji rusi doştagiro fahmida va ʙaho dodagi hastem.

Əizat va taərif ʙa in sohiʙfikr va inqiloʙciji ʙuzurgtarini rus!

A. Rjaʙtsev.

—o—

Zan dar kolxoz quvati kalonast

UCQŪRƢON. Baroji mihnati zanhoro ʙa korhoji kolxoz fojda ʙurdan jasli jordami xele kalon merasonad. Ba in maqsad hozir dar ʙisjor kolxozhoji mo jasliji ʙacaho taşkil doda şudagi hast.

Amo dar hamin vaqt dar kolxozi «OZET» jasli mavçud ʙest va in ʙa kori kolxozi mazkur xalali kalon rasonda istodast, cunki az ʙoloji in şuda kolxoz mihnati kolxozcizanhoro munfiəat ʙurda natavonista istodast. Dar in kolxoz faqat 10 protsenti kolxozcizanho kor mekunandu xalos.

Pravleniji kolxoz in kamʙudiro nameʙonistagi ʙorin ʙarham nazada istodast. Dar natiça korkunhoji kursi kori jasliro tamom karda omadagi munfiəat ʙurda naşuda istodin.

Hamaji hamin nişon medihad, ki dar inço zan dar kolxoz quvati kalon ʙudanro ʙa nazar nagirifta istodin, ki in xususan dar vaqti avçi kiştu-kor toqatnoovarast!

I. Hajimūv.

Dar ʙosati paxtaji cigitnoki hosiloti soli 1937-umro kontraktatsija kardan

Qarori Soveti Komisarhoji Xalqiji Respuʙlikaji Sovetiji Sotsialistiji Uzʙekiston va TsK KP(ʙ)Uz

31-umi marti s. 1937 *№ 379* *Şahri Toşkand*

Az qarori Sovnarkomi SSSR va TsK VKP(ʙ) az 21-umi marti soli 1937-um ʙurovardageşon asos girifta, plani dar kolxozho va xoçagihoji jakakor kontraktatsija kardani paxtaji cigitnoki hosiloti soli 1937-umro ʙa miqdori 1 millionu 63 hazoru 710 tona (dar in çumla 20 hazoru 613 tonaş misri) tasdiq karda, onro dar rajonho in mazmun taqsim karda şavad:

№№	Nomi rajonho	Plani kontraktatsijakuni ʙa hisoʙi tona
1.	Orçonikidze	16251
2.	Kalinin	14186
3.	Circiqi Bolo	2278
4.	Circiqi Mijona	7394
5.	Pskat	10181
6.	Oqqūrqon	9266
7.	Jangijūl	14109
8.	Cinoz	13347
9.	Mirzocūl	16319
10.	Begoʙod	6642
11.	Qurama	2480
12.	Xavoz	506
13.	Kirūv	15919
14.	Kaganovic	23703
15.	Qūqond	32632
16.	Molotūv	24594
17.	Cust	21094
18.	Pap	8739
19.	Marqelon	19108
20.	Taşloq	17217
21.	Farqona	10433
22.	Oltiariq	12946
23.	Baqdot	22126
24.	Kujʙişev	13455
25.	Namangon	26918
26.	Ujci	20070
27.	Tūraqūrqon	13319
28.	Kosonsoj	10155
29.	Jangiqūrqon	18484
30.	Norin	20146
31.	Ucqūrqon	16021
32.	Izʙoskant	25079
33.	Tentaksoj	15923
34.	Boliqci	16670
35.	Andiçon	43136
36.	Voroşilūv	15847
37.	Ojim	10016
38.	Hoçioʙod	15649
39.	Çalolquduq	18198
40.	Marhamat	9958
41.	Lenin	49754
42.	Stalin	21528
43.	Ƣalaarol	620
44.	Bulunqur	7654
45.	Urgut	1602
46.	Mitan	4368
47.	Samarqand	7091
48.	Pajariq	9650
49.	Oqdarjo	8705
50.	Ikromūv	9472
51.	Qaradarjo	10173
52.	Narpaj	13786
53.	Paxtakor	14949
54.	Xatirci	10246
55.	Karmina	12234
56.	Konimex	2976
57.	Zomin	1190
58.	Çizaq	5856
59.	Çomʙoj	8851
60.	Fajzulo Xūçajūv	8035
61.	Akmaloʙod	20559
62.	Qziltepa	9357
63.	Bauman	8394
64.	Voʙkant	16280
65.	Rometan	12918
66.	Kogon	4477
67.	Buxoro	19224
68.	Qaroqūl	16219
69.	Kataqūrqon	5955
70.	Nurato	1446
71.	Okrugi Qaşqadarjo	20844
72.	Okrugi Surxondarjo	32864
73.	Okrugi Xorazm	66887
74.	Stantsijaji taçriʙagi	800
	Hamegi	1063719

2. Ba Sovnarkomi ASSR-i Qaraqalpoqiston taklif karda şavad, ki plani kontraktatsija kardani paxtaji cigitnoki ʙa miqdori 43 hazoru 500 tona (ʙe naturoplata) az tarafi hukumati Itifoq muqarar karda şudagiro dar rajonho taqsim kunad va az 10-umi aprel der namonda plani kontraktatsija kardani paxtaji cigitnokro ʙa har kolxoz va xoçagiji jakakor rasonad.

3. Ba rajispolkomhoji UzSSR taklif karda şavad, ki muvofiqi planhoji koram va ʙuporişhoji dar ʙosati hosilot ʙaroji rajonho tasdiq karda şudagi, az 10-umi aprel der namonda planhoji az rūji kontraktatsija ʙupurdani paxtaji cigitnokro ʙa har kolxoz va dar selsovetho ʙa xoçagihoji jakakor rasonand.

4. Narkomlegpromi UzSSR-ro voçiʙ karda şavad, ki kontraktatsija kardani paxtaji cigitnokro az 1-umi aprel der namonda sar kunad va onro az 20-umi aprel der namonda tamom kunad.

5. Rajkomhoji partija va rajispolkomhoro voçiʙ karda şavad, ki qarori Sovnarkomi SSSR va TsK VKP(ʙ) az 21-umi marti soli 1937-um dar ʙosati kontraktatsija kardani paxtaji cigitnoki hosiloti soli 1937-um ʙurovardagiro dar maçlishoji umumi va ʙa vositaji matʙuəoti rajoni ʙa kolxozciho va xoçagihoji jakakor vasəe maənedod kunand.

Cunin momentro maxsus maənedod kardan darkorast, ki ʙa maqsadi ʙaland ʙardoştani hosilot va ʙehtar kardani sifati paxtaji cigitnok, Sovnarkomi SSSR va TsK VKP(ʙ) hamaji şarthoji kontraktatsijakuniji paxtaji cigitnoki soli 1936-umro ʙo cunin taqiriho dar soli 1937-um ʙa quvataş mondand, jaəne ʙaroji plani ʙupurdani paxtaji cigitnokro ʙarzijod içro kardan haqi mukofoti az hisoʙi narxi tajorkuniji hamun sorti paxtaji cigitnoki az plan ʙolo ʙupurda meşudagi doda meşavad.

Haqi mukofotiji har kolxozro alohida hisoʙ kardan, az plani korami paxtaji dar dogovori kontraktatsijagi nişon doda şudagi asos girifta, guzaronda meşavad.

6. Narkomlegpromi UzSSR-ro voçiʙ karda şavad, ki az 1-umi apreli soli 1937-um der namonda miqdori darkoriji ravqan, kunçola va paxtaji linteri muvofiqi normahoji muqarar karda şudagi az rūji narxhoji saʙukinok ʙa paxtakorho doda—furūxta meşudagiro muəajan karda, ʙa Narkomvnutorgi UzSSR taqdim kunad. Narkomvnutorgi UzSSR ʙa sarvaqtaş ʙa rajonho firistondani hamin molhoro ihtijoç kunad.

Nojiʙi rajisi Sovnarkomi UzSSR
— Karimūv.

Sekretari TsK KP(ʙ)Uz
— Ikromūv.

—o—

Dar ʙosati G. G. Jagodaro az vazifaji Komisari Xalqiji əaloqaji SSSR dur kardan

Qarori Prezidiumi Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR

Az saʙaʙi ʙadkirdorihoji vazifagiji xarakteri çinojati doştagiji Komisari Xalqiji əaloqa G. G. Jagodaro rūjikor kardan, Prezidiumi Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR cunin qaror mekunad:

1. G. G. Jagodaro az vazifaji Komisari Xalqiji əaloqa dur karda şavad.

2. Kori G.G. Jagodaro ʙa organhoji tergovkunanda ʙupurda şavad.

Rajisi Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR—M. KALININ.
Sekretari Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR—I. AKULŪV.

Maskov, Kreml, 3-umi apreli soli 1937-um.

Korami paxta sar şud

BUXORO. Kolxozi nomi Stalin, Selsoveti Kunçi-qaləa, ʙa 29-umi mart zaminhoro tajor karda korami paxtaro sar kard.

Baroji korhoji ʙahoriro muvafaqijatnok guzarondan, jasli taşkil doda, az mihnati kolxozcizanho naqz fojda ʙurda istodast.

Kolxozciho va kolxozcizanho harakat karda istodin, ki korami paxta ʙa 10-umi aprel tamom karda şavad.

I. Aminūv, D. Jaquʙūv.

Jordami doktori dar vaqti korhoji daştiji kiştu-kori ʙahori

ANDIÇON (UzTAG). Şūʙaji rajzdravi Andiçon ʙa hama selsovetho punkthoji doktoriji kūcanda rohi kard.

Punkthoji mazkur az doru va asʙoʙhoji darkori mukamal ihtijoç karda şudagi hastand. In punktho ʙaqir az kori ʙa kolxozciho va traktoristho jordami doktori dodan, dar ʙosati tozaʙogiji modarho konsultatsija meguzaronand.

KOMANDIROVKAJI ARI BOBOXONŪV

Partijaji komunisti va hukumati sovetī ʙaroji kolxozcihoro çihati taşkiliji xoçagiji mustahkam kardan va kolxozcihoro [illegible] madani kardan corahoji [illegible] guzarondagi meʙoşand. [illegible] xalqho rafiq Stalin dar xusus hama kolxozcihoro govdor kardan dar soxtani kolxozhoji respuʙlikaji mo ʙa amal içro şudagijast.

Hozir ʙeştarini kolxozciho govdor şudagijand. Dar kolxozi nomi Ikromūv, ki on hamagi jak sol ʙoz is[illegible] mekunad, 53 kolxozci govdor şudagijand. Dar inço faqat 3—4 kolxozci govi çūşoji nadorand, ki onho ham ʙa nazdiki govdor meşavand.

Lekin dar hamin kolxozi nomi Ikromūv ustavi arteli xoçagiji qişloqiro dar xususi govdor şudani kolxozciho qūpolona vajron karda istodin. Ustavro dar inço jakxel odamho ʙa munfiəati kisaji xudaşon va ʙa zarari kolektiv,—jaəne ʙa zarari əəzohoji kolxoz fojda ʙurda istodin.

Gap dar inast, ki agar dar onço pravleniji kolxoz ʙaroji kolxozcihoro govdor kardan naqz harakat karda istoda ʙoşad ham ki, amo az tarafi digari in kor ʙexaʙar mondagijast. Ba in kor dar in kolxoz «upolnomocenihoji» maxsus ʙuromadagijand.

Kori on «upolnomocenihoji» əiʙorat az inast, ki onho az nomi pravleniji kolxoz şahodatnoma va qoqazu [illegible] girifta, xudaşonro vakili kolxoz karda, ʙa rajonhoji oʙlasti Kujʙişev ʙa xarid meravand. Az onço govu gūsola va ʙuzu gūspand xarida meʙijorand.

Mo dar inço jake az on safarhoji ʙa «rahʙariji» **Ari Boʙoxonūv** şudagiro durustak sançida, nişon medihem. Ari Boʙoxonūv va ʙoz 3 kolxozci (kolxozciho cun govʙon) ʙa safar ʙuromada, ʙaroji hajvonot xaridan 37 rūz dar rajonhoji Kinel-Cerkesi oʙlasti Kujʙişev va digaraş gaştagijand. Onho az onço 15 sar modagov, 9 gūsola, 29 sar ʙuz, 4 sar gūspand ovardagijand. Az in molhoji ovarda şudagi 2 sar modagov va 5 sar ʙuz ʙa odamhoji dar kolxoz kor namekardagi doda şudagijast, jaəne on haft kas govu ʙuzro ʙa nomi kolxoz xarida, xudaşon giriftagijand.

Akʙun mo dar ʙoloji xaridi govu ʙuzho meistem. Garcande Boʙoxonūv ʙa govhoji xaridageş az onço narx monda ovarda ʙoşad ham ki, ʙa on narxho heç ʙovar kardan mumkin nest.

Haft sar modagovro Boʙoxonūv «ʙa holati» idoraji rajoniji Plemzagotkontoraji oʙlasti Kujʙişev xaridagijam gufta «huçat» nişon medihad. Ba in gap ʙovar kardan mumkin nest, cunki faqat jak dona ʙlankaro girifta, dar on «haft gov xarida şud, narxaş inxel va az har kadomaş 125 sūmi pul girifta şud. . .» —gufta navista şudast. Lekin dar on ʙlanka mūhri kontora nest. Əçaʙ nest, ki ʙlankaro ū az jagon ço girifta ʙemalol harxel gapro xudaş navista ʙoşad.—Binoʙarin on ʙlanka heç vaqt dokumenti puli şuda nametavonad.

Dar xususi az har gov 125 sūmi giriftan ʙoşad, in ham ʙa mo torikast. Gove ki Boʙoxonūv az ʙozor xaridast, az on RajPlemzagotkontora 125 sūmi pul megirifta ʙudast. Baroji ci? Boʙoxonūv «ʙaroji registratsija karda dodanaş megūjad». Naxoh az har jak sar gov 125 sūmi pul girad? Naxoh jak kas ʙaroji govi az ʙozor xaridageş ʙa Plemkontora 125 sūm pul dihad?! Ba in savol ham Boʙoxonūv çuvoʙi ʙaniq doda nametavonad.

Bajni dokumenthoji hisoʙoti puliji Boʙoxonūv jak scūti 50 sūmi hast. Ba jak zootexnik P. Z. K. rajoni Kinel-Cerkes ʙaroji govu ʙuzhoro dida dodanaş 50 sūm pul doda ʙudast. Inro Boʙoxonūv hamin xel maənedod mekunad, ki: on rūz—rūzi gov xaridan—vixodnoj ʙudast, ʙaroji hamin ʙa zootexnik 50 sūm dodast. Xū, intūr ʙoşad, Plemkontora ʙaroji ci 125 sūmi megirad? Ba in savol çuvoʙ dodan oson nest…

Lekin Boʙoxonūv ʙa 6 sar govi ʙe Plemkontora xaridageş ham 125 sūmi mondagijast. On ʙaroji ci? Ba in savol, Boʙoxonūv «ʙeəzun-ku Plemkontora megirift» megūjad. Ƣajr az in qaloʙiho, az 50 sar govu gūsola va ʙuzu gūspande ki Boʙoxonūv xarida ovardagijast, jagonteş ham dokument nadorad. Jaəne dar xususi narxi on govu ʙuzho jagon scūt jo spravka nest. Hajvonoti az ʙozor xarida şudagi (hamaji hajvonot az ʙozor xarida şudagijast) ʙojad ʙa holati komitethoji ʙozor, ki inxel komitetho dar hama ʙozorho joft meşavand, jo ʙa holati selsovetho ʙo aktu huçat tasdiq karda meşudand.

Ƣajr az in, mo medonem, ki kadom kolxozci jo jakadehqone ki molaşro ʙa ʙozor ʙurovarda mefurūşad, dar dastaş spravkaji selsovetaş hast. Gov jo ʙuzu gūspandaşro furūxta, ū ʙojad huçat dihad, ki «molaşro ʙa maʙlaqi falon sūm furūxtagijast».

Inxel huçatho va dokumenthoro az duruni hisoʙoti puliji Boʙoxonūv joftan mumkin nest. Boʙoxonūv ʙaroji ʙoloji korhoji çinojatiro pūşidan, ʙa gardan jo ʙa şoxi hajvon «narxi» xaridi onro ʙo taxtacaho navista ovexta mondagijast.

Vaqte ki molhoro ʙa kolxoz ovardand, maəlum şud, ki ʙa ʙoloji narxi har gov Boʙoxonūv 300—350 sūm mondast. Cunonci: narxi govi **Murdaxaj Binjominūv** 400 sūm, narxi govi **Jahudo Muloqandūv** 125 sūm, narxi govi **Simontūʙūv**—90 sūm va narxi govi **Pinhoʙūv**—450 sūm zijod navista şudagijast.

In hameş fakt hast. Narxi har sar gov ʙa holati Boʙoxonūv 350-400 sūm zijod şudageş tasdiq şudagi meʙoşad. Dar in xusus du kolxozciji ʙa qatori Boʙoxonūv rafta omadagi gap mezanand. Boʙoxonūv to hamin daraça fireʙgari va spekuljatsijaro azxud kardast, ki peş az hisoʙi xudro dodan, molhoro taqsim karda doda, «tu ʙoz 200 sūm pul medihi, tu ʙoz 100 sūm, ū 300 sūm ʙojad dihad»—gufta ʙa ixtijori xudaş az kolxozciho pul giriftagijast.

Dar in xusus ʙarzu şikojati **Balūr Boʙoxonūva** gap mezanad, ki aka Ari az in kolxozcijan 200 sūm pul talaʙ kardagi hastand. Dar in xusus digar kolxozciho ham guvohi doda metavonand.

Hamaji in faktho az hamin xusus gap mezanand, ki Boʙoxonūv ʙa kolxoz faqat ʙa maqsadi savdogariju fireʙgari daromada ʙudast. Rahʙarhoji kolxoz (Simhojūv, Əoqilūv) ʙoşand, ʙa dasti inxel odam az nomi kolxoz qoqaz karda doda, ūro ʙa komandirovka rohi kardagijand, ki az ʙoloji onho şuda Boʙoxonūv dar kolxoz savdogariju hanotiro ʙa rah darovardagijast.

Boʙoxonūv ʙa se kasi digar ʙaroji govu ʙuz ovardan 37 rūz ʙa komandirovka ʙuromada, rūze 10—15 sūmi pul giriftagijand. Lekin in komandirovkaji 37-rūzaji inho dar jagon idoraji dalxdori onço tasdiq karda naşudast. Jaəne şahodatnomaji xudro inho registratsija nakardin. Dar jak xudi şahri Kujʙişev vagon megirem gufta, 4 kas 14 rūz şiştin va hole inki on kori jak kas ʙud.

Hamin tariq, komandirovkaji Boʙoxonūv tamom şudagijast. Ba har jak gov ū 300 sūmi xaroçot nişon medihad, ki on 30—35 protsenti arzişi gov meʙoşad. Az hisoʙoti puliji Boʙoxonūv 5—6 dona digar xel «huçathoji» qalʙak ham rūjikor karda şudagijast, ki on maʙlaqi 852 sūmro taşkil mekunad.

Ƣajr az in, iştihoji Boʙoxonūv xelo kalon ʙudageş az hamin maəlumast, ki ū har karati ʙa Kujʙişev ʙa komandirovka rafta omadanaş (in qati du ʙor rafta omad) ʙaroji «xudaş, cun kolxozci» gov, 2—3 sar ʙuzu gūspand meʙijorad. Bori aval ū 2—3 sar hajvonot ovarda ʙud.

Agar gap zaned, «inro ustav nişon dodagijast»—gufta çuvoʙ medihad. Ba Boʙoxonūv guftan darkorast, ki ū ustavro vajron nakunad. Ustav ʙa ū ruxsati se govi çūşoji kardan nadodast. Ustav kolxozciro gov xarida, ʙaəd 500—600 sūm fojdeş qati furūş namegūjad.

Dar in xusus ham mo jakcand facthoro nişon medihem. Jak gove ki ū ʙori aval az Kujʙişev «1370 sūm xaridagijam» gufta ovarda ʙud (ƣajr az in dar on vaqt ū ʙoz jak govi digar doşt), onro ʙa **Baxūr Boʙoxonūv** ʙa narxi 1780 sūm furūxtagijast. In kor spekuljatsija nest-mi? In kor az kolxozci 410 sūm fojda xūrdan nest-mi? Alʙata spekuljatsija meʙoşad.

Hamin safar Boʙoxonūv az Kujʙişev ʙoz 1 gov, 2 gūspand, 3 ʙuz va 6 pud ʙirinç ovardagijast. In govu gūspand va ʙuzhoro Boʙoxonūv «man kolxozci, ustav ruxsat dodagijast»—gufta ovardagijast…

Dar oxir, mo ʙazinro guftani hastem, ki Boʙoxonūv, markaji kolxoz va ustavro faqat ʙa munfiəati xudaş fojda ʙurda, ʙaçoji koru mihnat, dar kolxozi nomi Ikromūv ʙa savdogari dast mondagijast, ki in masalaro ʙojad idorahoji daxldor sançand.

M. J.

Xaʙarhoji xoriçi

Rafiq Bogomolūv dar Şanxaj

ŞANXAJ, 1 (UzTAG). 1-umi aprel elciji SSSR dar Xitoj rafiq Bogomolūv ʙa Şanxaj omad. Ba rafiq Bogomolūv vakili ministerstvoji korhoji xoriçi, vakili meri şahr—laşkarʙoşiji garnizoni Şanxaj—Usun general Jan Xe, vakili korhoji SSSR dar Xitoj Spilvanek va vakilhoji ʙerşumori graƶdanhoji sovetiji dar Şanxaj ʙudagi peşvoz ʙuromadin.

—o—

VARŞOV, 2 (UzTAG). Qarori dar ʙoʙati parokanda kardani munitsipaliteti şahri Lodzi ʙurovardagiji ministri korhoji doxiliro eəlon karda şudast. Cixele ki maəlumast munitsipaliteti soli guzaşta sajlov karda şudagiji Lodzi aksarijat az odamhoji zidifaşisti əiʙorat ʙud.

—o—

LONDON, 2 (UzTAG). 1-umi aprel 8 ofitseri aviatsijaji şūrişciho va du mexaniki dar oşuʙişi ʙa muqoʙili Franko taşkil doda şudagi qism giriftagi, ki onho az Tetuan (Marokoji Ispanija) kema qati gurexta ʙudand, ʙa Giʙraltar omadin.

—o—

Notaji hukumati Ispanija ʙa ministerstvoji korxoji xoriçiji Anglija

LONDON, 2 (UzTAG). 1-umi aprel elciji Ispanija dar London ʙa ministerstvoji korhoji xoriçi nota supurdast, ki dar on dar ʙoʙati interventsijaji italjani dar Ispanija dastaho nişon doda şudagijand. Ba nota az dokumenthoji az jasirhoji italjan jofta şudagi, dar on çumla az dokumenthoji ştaʙi soliji Italija, 2 xati ʙa ʙlankaji ministerstvoji harʙiji Italija navista şudagi va az telegramaji 13-umi mart az ʙoloji kemaji harʙi «Pola» firsondagiji Musolini 30 surat monda şudagijast. Dar Pariz ʙa ministerstvoji korhoji xoriçi ham notaji huminxel mazmun doştagi supurda şudast.

—o—

Harakati korpartovi vaseə şuda istodast

ŞANXAJ, 2 (UzTAG). Harakati korpartoviji raʙocihoji faʙrikahoji Şanxaj vaseə şuda istodast. 1-umi aprel raʙocihoji faʙrikahoji kalontarini molʙofiji Şanxaj «Kun-i» (3 hazor raʙocij) va «Sinjuo» (2500 raʙocij) ʙa korpartovi hamroh şudin. Çazoji politsijaji setlmenti ʙajnalxalqi ʙa raʙocihoji faʙrikaji «Kun-i» dodagi dar rajonhoji raʙocinişin ahvolro tezu-tund kunondast. Hukumatdorho hamaji rezervi politsija va rotaji ʙelogvardejtshoji rusro moʙilizatsija kardin. Ba rajoni korpartovi ʙroneavtomoʙilhoji politsəjskagi rohi karda şudin.

Muvofiqi maəlumothoji gazetaho, hamegi dar Şanxaj az 20 hazor nafar zijod raʙociho korpartovi karda istodin.

ÇANGI GRAŽDANI DAR ISPANIJA

Huçumi kaloni şūrişciho şikast xūrdast

BILBAO, 1 (UzTAG). 31-umi mart az pagohi dar fronti Biskaj şūrişciho ʙaədi artilerijaro xelo zūr tajor kardan ʙa pozitsijahoji dar sektorhoji Viljareal, Ejʙar va Elgeta doştagiji respuʙlikonciho huçum karda, ʙa miqdori ʙisjor askarhoji naqzi silohpūş karda şudagiro ʙa zaftuzanam ʙurovardin. Şūrişcihoro xelo ʙa peş omadani monda, askarhoji respuʙlikoni onhoro dar zeri otaşi zūri pulemjūt giriftin. Az şūrişciho xelo odam noʙud şudast. Faqat dar jak ʙalandiji Kalamua (şarqtari Ejʙar) nazdi tavorahoji simi qariʙi sad nafar şūrişciji kuşta şudagiro jofta şudast. Ba ʙarʙodhoji ʙisjor nigoh nakarda; şūrişciho, ki ʙa jordami onho ʙoz ham quvathoji nav omada istodin, ʙa pozitsijahoji askarhoji respuʙlikoni huçum kardanro davom doda istodin. Baroʙari huçumi sar şudagi 40 aeroplani şūrişciho Durango (qarʙtari Ejʙer), Elorio (samti çanuʙu-qarʙtari Ejʙar) va Ocandiono (şimoltari Viljareal) ro ʙa taki ʙomʙa giriftast. Bisjor havli xaroʙ şudast. Az 130 nafar zijod xalqi graƶdani kuşta şuda, ʙisjor odam jerador şudast.

* * *

PARIZ, (UzTAG). Gavas maəlumoti peşiniji 31-umi mart eəlon karda şudagiji komiteti mudofiəaji Madridro nişon doda guzaştast: «Baədi dar fronti Gvadalaxara qişloqi Miralrioro musaxar kardan respuʙlikonciho jak qator pozitsijahoji duşmanro, ki onho ahmijati kaloni strategi doşta, dar ʙoloji raxşi fronti duşman ʙa nazdikiji Sajelises doştagi hukmron hastand, ʙo zaftuzanam ʙa dast darovardin. In zaftuzanami askarhoji respuʙlikoniro cand eskadriljaji respuʙlikoni dastgiri kardast, ki onho əoqiʙi fronti şūrişcihoro nazdi sarhadi vilojati Gvadalaxara va Saragosa ʙefasq ʙa taki ʙomʙa giriftin.

Artilerija va aviatsijaji respuʙlikoni pozitsilahoji dar vilojati Avila doştagiji şūrişcihoro ʙa taki ʙomʙa giriftin.

* * *

LONDON, (UzTAG). Rejter, ʙa telegramaji agentstvoji Espan takja karda, dar ʙoʙati foş karda şudani nijati qasdi ʙa muqoʙili Franko dar Marokoji Ispanija tajor karda şudagi maəlumot medihad. Nijati qasdkunandaho 3-umi aprel harakat kardani ʙudin. Az rūji plan oşūʙişciho ʙojad ʙinoji komisari oliji dar Tetuan ʙudagi va ʙinohoji asosiji dar Tetuan, Larac, Seuta va digar şahrhoji Marokoji Ispanija ʙudagiro ʙand mekardin. Ba munosiʙati nijati qasd 1150 odamro avoq karda şudast.

Cixele ki agentstvoji Britiş Junajted Pres maəlumot medihad, gūjo Franko ʙa Tetuan omada ʙudast.

Ahvol dar fronti markazi

PARIZ, 2 (UzTAG). Gavas mazmun maəlumoti 1-umi apr soəati 10 şaʙ eəlon kardagiji k teti mudofiəaji Madridro nişon d da guzaştast:

«Dar sektori Madrid 1-umi ap miltiqu mortirparoni şuda guz Dar sektori Gvadalaxara duşma paron-paroniji zūri artilerijagi kar Batarejahoji mo artilerijaji şūriş horo ʙa xaʙ şiştan maçʙur kun Dar natiçaji jak qator zaftu-zana hoji razvedkagiji qismathoji mo kardagi, 31-umi mart va 1-umi a rel moho ʙa miqdori ʙisjor as hoji harʙiro zeridast kardem. lageri şūrişciho ʙa pozitsijahoji ʙisjor gurezaho omada istodin.

Dar sektorhoji digar—ahvol ta naşudast».

* * *

PARIZ, 2 (UzTAG). Muvof maəlumoti Gavas, ʙa çanu Poʙoʙlanko (dar fronti Kordūva) peş raftani respuʙlikonciho dav karda istodast. Pozitsijahoji do ta peş respuʙlikonciho monda tagiro hozir ʙoz az sari nav karda şudast. Az Poʙoʙlanko samti çanuʙu-qarʙ ʙa tarafi Pe jaroja va Belmes, agarcande ʙa dar tez naʙoşad ham, ʙa peş raf ni respuʙlikonciho hamcunin dav karda istodast. Aviatsijaji resp likoni 1-umi aprel pozitsijahoji d Penjaroja doştagiji şūrişcihoro taki ʙomʙa girifta, ʙaroʙari ha varaqaho partoftast.

Askarhoji hukumati asʙoʙ harʙiji şūrişciho dar vaqti az Al rasexos va Viljanueva del D gurextanaşon partofta raftagiro j zajl cinda istodin. Dar hamin loqho, ʙa zaʙoni italjani va ne tsi plakathoji faşistho jofta şu

* * *

PARIZ, (UzTAG). Muxʙiri sarhadi Italijaju Şvejtsarija ʙuda agentstvoji Espan maəlumot m had, ki şaʙi 25-umi mart az M (Italija) ʙa şūrişcihoji Ispanija aeroplani qirandoz rohi karda dast,

* * *

PARIZ, (UzTAG). Muxʙiri Madrid ʙudagiji gazetaji «Tan» m lumot medihad, ki dar vaqti şa Durangoro aeroplanhoji şūrişci taki ʙomʙa giriftanaşon 200 kuşta şuda, 200 odam jerador dast.

* * *

8 paroxod ʙo jeradorho porthoji Italija omadast

PARIZ, (UzTAG). Muvofiqi m lumoti agentstvoji Espan, ʙa qator porthoji Italija va xu ʙa porthoji Spetsija va Gajeta Ispanija 8 paroxod ʙo «doʙrovo hoji» jeradori italjan omadast.

KONSTITUTSIJAJI STALINI VA VAZIFAHOJI KORI MUQOBILIDINI 1)

Ba faəolijat daromadani taşkilothoji tserkovi, ki takjagohi onho mahz hamin odamho hastand (ʙisjor vaqtho xudaşonro ʙert girifta meistand), hozir asosan əiʙorat az in hast, ki onho ʙa vositaji ozodiji nomusi dar Konstitutsija eəlon karda şudagi va mustahkam karda şudagiro nodurust maənedod kardan, Konstitutsijaro vajron kardani şuda istodin.

Konstitutsija ʙa imonʙijorho ozodiji ʙaço rasondani rasmhoji diniro [illegible] mekunad. Az rūji qonunhoji soveti har kasi ozodiji ʙaço rasondani rasmhoji diniro vajron mekardagi, ʙa sud doda meşavad. Konstitutsija ʙaroʙari hamin əamalijoti taşkilothoji diniro **ʙa şakli pura** muəjan mekunad. Onho ʙa rasmhoji diniro ʙaço rasondan maşquli mekunand—va **xalos**. Baroji jagon kori digarro kardan onho **huquq nadorand**. Taşkilothoji dini **faqat** ʙaroji rasmhoji diniro ʙa ço rasondan istiqomat mekunand. In maənoje dorad, ki onho faqat xizmati tserkovi, namozi peşini, pagohi va harcitūr rasmu rasmihoji digari diniro guzaronda metavonand. Harcitūr rasmhoji vahşigari ([illegible], xudxudro çazodihi va digaraş) qatəijan manə karda meşavand. Baço rasondani rasmhoji dini faqat dar ʙinohoji muəjani maxsus ʙaroji in çudo karda şudagi (tserkov, kanisa, macit va digaraş) guzaşta metavonad. Harcitūr əamalijoti digari taşkilothoji tserkovi, harcitūr az hadi ʙaş ʙaço rasondani rasmhoji dini ʙerun ʙuromadani şudani onho Konstitutsijaro vajron kardan meʙoşad.

Konstitutsija ʙa imonʙijorho ozodiji ʙaço rasondani rasmhoji diniro doda, ʙaroʙari hamin ozodiji propagandaji muqoʙilidiniro ham [illegible] mekunad. In az ci ʙa vuçud meojad? Komunistho dinro qavati reaktsijagi, [illegible] ʙa eksploatatorho xizmat kardagi va hozir ham xizmat karda istodagi hisoʙ mekunand. Komunistho dinro ʙo hamaji taəlimhoji on ʙa intereshoji mihnatkaşho zararnok ʙudagi hisoʙ mekunand. Amo komunistho çudo naqz medonand, ki az ʙoloji jak qator saʙaʙhoji çaməijati dinro ʙa vositaji prikaz, farmon va qonun «ʙotil» kardan mumkin nest. Onro ʙa vositaji az nav soxtani xudi çaməijat (az in fahmida meşavad, ki ʙarham zadani saʙaʙhoji imonʙijoriho diniro merūjondagi) va ʙaroʙari hamin ʙa vositaji kori çidi va ustodonaji sijosiju muʙorifi, ki qismi andomiji on kor propagandaji muqoʙilidini meʙoşad, ʙartaraf kardan mumkinast. Mo çaməijati xudro az nav soxtem. Mo çaməijati sotsialistiro asosan soxtem, kijon reşahoji sotsialiji dinro kanda partoft. Kori sijosiju muʙorifiji mo, taşviqot va propagandaji mo, dar in çumla propagandaji muqoʙilidini, ʙojad az tarafi mihnatkaşho mukamal ʙartaraf karda şudani xurofothoji diniro tez kunand va oson kunand.

Rafiq Stalin dar caqcaqi ʙo delegatsijaji jakumi raʙocigiji Amerika kardageş çoji propagandaji muqoʙilidini dar kori partijagiji mo doştagiro ʙutun ravşan muəjan kard. Ū cunin guftagi hast:

«Mo ʙa muqoʙili xurofothoji dini propaganda ʙurda istodem va propaganda meʙarem. Qonunʙaroriji mamlakat cuninast, ki har graƶdanin huquqi harcitūr dinro ʙaço rasondan dorad. In kori nomusi har kas meʙoşad. Mahz az hamin saʙaʙ mo az gosudarstvo çudo kardani tserkovro guzarondani hastem. Amo, az gosudarstvo çudo kardani tserkovro guzaronda va ozodiji imonʙijoriro eəlon karda istoda, mo ʙaroʙari hamin ʙa har graƶdanin ʙa vositaji ʙovarkunoni, ʙa vositaji propaganda va taşviqot ʙurdan ʙa muqoʙili in jo digar din, ʙa muqoʙili harcitūr din huquqi gūştin giriftanro nigoh doştagi hastem. Partija dar ʙoʙati din xolis istoda nametavonad va on ʙa muqoʙili hama va harcitūr xurofothoji dini propagandaji muqoʙilidini meʙarad, cunki partija tarafdori əilmu fan hast, xurofothoji dini ʙoşand ʙa əilmu fan muqoʙili meravand, cunki harcitūr din cizi digare naʙuda, ʙalke ʙa əilmu fan muxolif hast... Partija dar ʙoʙati xurofothoji dini xolis istoda nametavonad va on ʙa muqoʙili in xurofotho propaganda meʙarad, cunki in jake az vositahoji mustaʙari taasiri ruhonihoji reaksioniro, ki on taasir az tarafi sinfhoji eksploatatsijakunanda dastgiri karda meşavad va ʙa hamin sinfho itoat kardanro taşviqot mekunad, ʙarham zadan meʙoşad... Propagandaji muqoʙilidini hamun vositaje hast, ki on ʙojad kori nest kardani ruhonihoji reaktsioniro to ʙa oxiraş rasonad» 2).

Kori hamaji partija ʙudani propagandaji muqoʙilidiniro V.I. Lenin cand karat nişon dodagi hast. Talaʙi ozodiji nomusro ʙurovarda, ʙa taəqiʙkunihoji diniji az tarafi podşohat taşkil doda şudagi, ʙa taəqiʙkunihoji sektantho va digaraş muqoʙil ʙuromada istoda, Lenin dar maqolaji «Sotsializm va din» cunin navistagi hast:

«Partijaji mo itifoqi gūştinʙarhoji fohimi peşqadami ʙaroji ozodiji sinfi raʙocij meʙoşad. Inxel itifoq az saʙaʙi imonʙijorihoji dini ʙa ʙefohimi va toriki jo zulmot ʙeparvojona nazar karda nametavonad va ʙojad nakunad. Mo az gosudarstvo mukamal çudo karda şudani tserkovro talaʙ mekunem, matlaʙ ki ʙa muqoʙili tumani dini jaroqi tamoman idejanok va faqat idejanok, matʙuoti mo, suxani mo qati gūştin girem. Amo mo itifoq, **RSDRP**-ji xudro hamcunin mahz ʙaroji ʙa muqoʙili harcitūr din qati gaʙ karda şudani majnaji raʙociho hamin tariq gūştin giriftan ʙunjod kardagi hastem. 3).

Lenin tūpa-tūqri megūjad, ki ʙa muqoʙili din gūştin giriftan, jake az vazifahoji kori sijosiju tarʙijaviji mo meʙoşad. Ba rafiqhoje ki hozir ham ʙa propagandaji muqoʙilidini maşquli nakardan mumkinast, in—faqat kori Sojuzi ʙexudoho ʙuda, kori hamaji taşkilothoji partijagi, kori har ʙolşevik nest gufta hisoʙ mekunand, çuvoʙ medodagi ʙorin, Lenin dar maqolaji nomʙar karda şudagi cunin menavisad:

«Maənedodi programaji mo az hamin saʙaʙ ʙa tariqi zaruri maənedod kardani reşahoji haqiqiji taarixi va iqtisodiji tumani diniro ham medarorad. Propagandaji mo ʙa tariqi zaruri propagandaji ʙexudojiro ham medarorad. . .» 4)

Dar solhoji oxirin dar jak qator taşkilothoji partijagi propagandaji muqoʙilidiniro partofta, dinro mo holekaj ʙa oxir rasondem va dar in ʙoʙat holekaj jagon kor kardan lozim nest gufta fikr karda ʙudand. **Çonsaxt ʙudani xurofothoji dini** dar xususi nigoh doştan va dargirondani in xurofotho **interes doştan** elementhoji ʙa sotsializm duşman ʙudagi va hamcunin davragiriji imperialistiro ʙa **nazar nagiriftin**. Dar ʙisjor rafiqho dinro ʙa tezi «ʙa oxir rasondan» mumkin hast guftagi fikri nodurust mavçud ʙud. Ba asosi hamin nazarhoji qalat dar jak qator çojho (xususan dar solhoji 1928—1929-um) qalathoji kalon rah doda şuda ʙudand.

Partija nişon dodagi hast, ki dar gūştini ʙa muqoʙili din ʙurda meşudagi farmondihi va administrativi kardan faqat ʙa tavari duşmanhoji hokimijati soveti dasta medihad, ʙa muqoʙili din faqat ʙa vositaji kori maənedodkuniji toqatovarona va çidi gūştin giriftan darkor hast. Farmon dodan, jo dinro manə kardan ne, ʙalke ʙovar kunondan darkorast. Un vaqt ʙisjor rafiqho ʙa rahi digar gaşta ʙudand. Modome ki gūştini ʙa muqoʙili din ʙurda meşudagi kori murakkaʙ ravişi ʙo fikru xijol va ustodonaro talaʙ mekardagi, vaqti ʙisjorro talaʙ mekardagi ʙoşad, in korro ʙa umedi meşū-merūgūji mondan mumkin nest-mi: zafari sotsializm xud az xud nest kardani xurofothoji diniro ʙa vuçud meʙijorad,—gufta fikr karda ʙudand onho. Inxel nuqtaji nazar, inxel taçriʙa faqat zarar ovardand. In taçriʙa cunin ahvolro ʙa vuçud ovardand, ki propagandaji muqoʙilidini jo heç guzaronda nameşud jo ʙa taşkilothoji digar eətiʙori karda meşud va az kontroli taşkilothoji partijagi ʙerun monda ʙud. Va hole in ki Lenin va Stalin ʙa muqoʙili din gūştin giriftan qismi kori partijagi hast megūjand.

Lenin va Stalin mazmuni propagandaji muqoʙilidiniro saheh muəjan mekunand va cixel ʙurdani onro nişon medihand. «Reşahoji haqiqiji taarixi va iqtisodiji tumani diniro maənedod kardan»—Lenin dar xususi vazifahoji partija dar gūştini ʙa muqoʙili din ʙurda meşudagi gap zada, ana haminro nişon doda ʙud. Ba kasi imonʙijor isʙot kardan va nişon dodan darkorast, ki «harcitūr din cizi digare naʙuda, ʙalke ʙa əilmu fan muxolif hast» (Stalin). Ba imonʙijorandaho roli reaktsijagiji dinro maənedod kardan darkorast, ʙa vositaji propagandaji mo «taasiri ruhonihoji reaktsioniro ʙarham zadan» va «kori nest kardani ruhonihoji reaktsioniro to ʙa oxiraş rasondan darkorast» (Stalin).

In korro ʙo cixel usulho ʙurdan darkorast? Lenin ʙa in savol cunin çuvoʙ medihad: Mo ʙa muqoʙili tumani dini «jaroqi tamoman idejanok va faqat idejanok, matʙuoti mo, suxani mo qati gūştin megirem» 5)

Rafiq Stalin dar caqcaqi ʙo delegatsijaji jakumi raʙocigiji Amerika kardageş gufta ʙud, ki mo ʙa graƶdanin huquqi ʙa muqoʙili «ʙa vositaji ʙovarkunoni, ʙa vositaji propaganda va taşviqot» gū giriftanro nigoh doştagi has Mahz az rūji nişondodi rafiq S dar projekti programaji kom leniniji ʙa dida ʙuromadani 10-umi VLKSM taqdim karda gi, komsomol «zarari imonʙijor xurofothoji diniro ʙa çuvonho ovarona maənedod mekunad», navista şuda ʙud.

Propaganda va taşviqoti mu lidini ʙojad qismi andomiji propa da va taşviqoti partijagiji mo vand.

Hamaji taəlimoti partijagi va k somoli ʙojad az elementhoji prop daji muqoʙilidini (jaəne ma karda şudani reşahoji haqiqiji arixi va iqtisodiji xurofoti dini) ʙoşad. Hamaji propagandaji ʙa taji radio, kino, teatr, mat lektsija va digaraş meʙurdagiji ʙojad az hamin pur ʙoşad. Taşk hoji partijagi ʙojad ʙajni xalq ronda şudani propaganda va t qoti muqoʙilidiniro ʙa rahʙar va kontrol kunand, ʙa in ʙa kunand, ki on ustodona, d dojimo va hamaji şarojathoro nazar girifta guzaronda şavad. in kor ʙojad kadrhoji zijodtar lifikatsijanoki propagandistho, sofho, taarixşinosho, ʙiologho əolimhoji kasʙhoji rafta-ra harxela çalʙ karda şavand. In horo fojda ʙurda istoda, dar na aval ʙa har taşviqotciji sol ʙajni əoma ʙurdani taşviqoti zaji muqoʙilidiniro jod doda, ʙaroji in ʙa qadri darkori ma qati jaroqpūş kardan darkor

Saxt dar jod nigoh doştan rast, ki kori muqoʙilidini—«k nijaji» navʙati nē, ʙalke kori cuqur va duru darozi tarʙijavi ʙoşad.

---

1) [illegible] gazetaji № 58 [illegible]

2) I. Stalin „Masalahoji leninizm". Varaqhoji 192—193. Naşri 10-um.

3) Lenin. Kitoʙi 8, varaqi 421.

4) Dar xudi hamonça

5) Lenin. Kitoʙi 8, varaqi 421.

Redaktori çuvoʙgar M. AMINŪV. Ответ. редактор M. AMIN
Upolizglavliti Ja.—№ 1946 Uspoligrafkomʙinati nomi Ikromūv.